

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉધના મગદલ્લા રોડ,

સુરત-7

પરિશિષ્ટ-અ

સંસ્કૃત (મુખ્ય અને ગૌણ)

એસ.વાય.બી.એ.

(શૈક્ષણિક વર્ષ-2007-2008 થી 2009-2010)

પ્રશ્નપત્ર-1 ટેકસ્ટ, વ્યાકરણ, અર્થાવબોધ

Unit-1 →	વિક્રમોવર્શીય (નાટ્ય કાવ્ય)-કાલિદાસ	30
Unit-2 →	ગંગાલહરી (સ્ત્રોત કાવ્ય)-જગન્નાથ	20
Unit-3 →	વ્યાકરણ કૃદંતો: વર્તમાન કૃદંત, કર્મણિ ભૂતકૃદંત, કર્તરિ ભૂતકૃદંત, વિધ્યર્થ કર્મણિ કૃદંત, સંબંધક ભૂતકૃદંત અને હેત્વર્થકૃદંત	10
Unit-4 →	અર્થાવબોધ (Comprehension)	10

Books Recommended-

1. કાલિદાસ-ઝાલા (અંગ્રેજી)
2. કાલિદાસ-વી.વી.મીરાશી (હિંદી)
3. સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય-નાંદી
4. કાલિદાસ પરિશીલન-રાધાવલ્લભ ત્રિપાઠી, સંસ્કૃત પરિષદ, સાગર 1987
5. નવનીત સંસ્કૃત શબ્દઃઘાતુઃરૂપાવલિ-રાજારામ શાસ્ત્રી નાટેકર, મુંબઈ 1990
6. સંસ્કૃત વ્યાકરણ-શ્રીધર વાશિષ્ઠ

પ્રશ્નપત્ર-2 કાવ્યશાસ્ત્ર, છંદ અને વ્યાકરણ

Unit-1 →	કાવ્ય-પ્રકાશ: ઉલ્લાસ 1 અને 2	20
Unit-2 →	કાવ્ય-પ્રકાશ: ઉલ્લાસ 10-અલંકારો (નીચેના)	30
	1.ઉપમા 2.ઉત્પ્રેક્ષા 3.સસંદેહ	
	4.રૂપક 5.અપહ્વિતિ 6.શ્લેષ	
	7.સમાસોક્તિ 8.નિદર્શના 9.અપ્રસ્તુત પ્રશંસા	
	10.અતિશયોક્તિ 11.પ્રતિવસ્તૂપમા 12.દૃષ્ટાંત	
	13.દીપક 14.તુલ્યયોગિતા 15.વ્યતિરેક	
	16.વિભાવના 17.વિશેષોક્તિ 18.અર્થાંતરન્યાસ	
	19.વ્યાજસ્તુતિ 20.ભ્રાંતિમાન.	
Unit-3 →	છંદ (લઘુ-ગુરુ, માત્રા, અક્ષરમેળ, માત્રામેળ, ગણમેળ)	10
	છંદની સમજ, છંદના ગણો તથા નીચે જણાવેલ 13 છંદોની વ્યાખ્યા, બંધારણ અને ઓળખ- અનુષ્ટુપ, ઈન્દ્રવજ્ર, ઉપેન્દ્રવર્જા, વસંતતિલકા, પ્રહર્ષિણી, માલિની, પૃથ્વી, મંદાકાન્તા, શિખરિણી, હરિણી, સગ્ધરા, શાદુલવિકીડિત અને આર્યા.	
Unit-4 →	વ્યાકરણ અને સંધિ	10

Books Recommended-

1. કાવ્ય-પ્રકાશ-ગજેન્દ્ર ગડકર
2. કાવ્ય-પ્રકાશ (હિંદી) -ઝલકીકર પૂના, પ્રાચ્યવિદ્યા સંસ્થા
3. કાવ્ય-પ્રકાશ (હિંદી)-આચાર્ય વિશ્વેશ્વર, વારાણસી 1960
4. કાવ્ય-પ્રકાશ (હિંદી) -શ્રીનિવાસ શાસ્ત્રી, મેરઠ
5. સંસ્કૃત છંદશાસ્ત્ર-જી.વી.શાહ (વી.એસ.શાહ, અમદાવાદ)
6. સંસ્કૃત વ્યાકરણ-શ્રીધર વાશિષ્ઠ
7. History of Alankarshastra-P.V.kane

પ્રશ્નપત્ર-૩ વૈદિક વાક્યમય (સંસ્કૃત મુખ્ય)

Unit-1 →	સંહિતા (ઋગ્વેદના દેવ-વિષય સૂક્તો) અગ્નિસૂક્ત 1-1, ઈન્દ્રસૂક્ત 1-32, ઋભુસૂક્ત 1-110, વરુણસૂક્ત 7-86, ઉષાસૂક્ત 4-51	15
Unit-2 →	ઋગ્વેદના દેવેતરાસૂક્તો- દાનસ્તુતિ, 10-117. અક્ષસૂક્ત 10-34, પશિસરમા સંવાદસૂક્ત 10-108, નાસદીયસૂક્ત 10-129	15
Unit-3 →	અથર્વવેદ- કૃષિસૂક્ત કાં 3-17 (1 થી 9), પાપનાશન કાં 4 સૂ.33 (1 થી 6), સાંમનસ્ય 3-30, ભૂમિસૂક્ત 12-1 (1 થી 10)	15
Unit-4 →	ઉપનિષદ- ઈશાવાસ્ય ઉપનિષદ	15
Unit-5 →	વૈદિક વ્યાકરણ અને પદપાઠ વૈદિક હેત્વર્થ કૃદંત, સંબંધક ભૂતકૃદંત, વૈદિક સંશયાર્થ, પદપાઠ, છંદો, સ્વરિત અને તેનાં પ્રકારો- (જાત્વ સ્વરિત, પ્રશ્લિષ્ટ સ્વરિત, ક્ષૈપ સ્વરિત)	10

નોંધ: પદપાઠ ઋગ્વેદના સૂક્તોમાંથી જ પૂછવો.

Books Recommended-

1. ઋક્સૂક્તવૈજયન્તી-એચ.ડી.વાલનકર, મુંબઈ, 1972
2. ઋક્સૂક્તશાંતી- એચ.ડી.વાલનકર, વૈદિક સંશોધન મંડળ, પૂના, 1965
3. વૈદિક પાઠાવલી-ર.છો.પરીખ, અમદાવાદ 1963
4. ઉપનિષદ સંગ્રહ-જગદીશલાલ MLBD Delhi
5. ઋગ્વેદ પ્રાતિશાંખ્ય-મંગલદેવ શાસ્ત્રી, અલ્હાબાદ, 1931
6. A Vedic grammar for Students- A.A.Mecdonell MLBD Delhi
7. Hymns From Atharveda-M.Bloomfield S.B.Series, 1973
8. One hundred and eight Upanishads with various readings (Edi.3)-Panshikar vasudev Laxman, Varanasi, 1970
